

(זה שׁיָד לְפָרֶשֶׁת נַח)

[זה שׁיָד לְפָרֶשֶׁת נַח]

וַיִּבֶן נַח מִזְבֵּחַ (בראשית ח כ). מַאי וַיִּבֶן נַח. אֵלָא
נַח אִישׁ צַדִּיק. וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ דָּא שְׂכִינְתָא.
בְּנִינָא דִילָהּ בֵּין דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא.
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה. בְּהֵמָה לְעֵלָא
וְעוֹף לְתַתָּא, מַאי בְּהֵמָה לְעֵלָא. אֵלָא בְּהֵמָה
דָּא שׁוֹר עֲלָאָה דְאֶקְרִיב אָדָם עֲלָאָה דְלְעֵלָא,
דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (תהלים סט סב) מִקְרָן מִפְּרִיס. וְאוּקְמוּהָ
מִקְרָן כְּתִיב, קָרַן אַחַת הָיָה לִיה בְּמִצְרָיִם. וְהָיָה
אִיהוּ קָרַן הַיּוֹבֵל דְּמִנָּה קָרַן פְּנֵי מִשָּׁה.

שׁוֹר דָּא אִיהוּ פֹר. פֹּר אִיהוּ דִינָא עִם ו' אֲתַעְבִּיד
פֹּר רַחֲמֵי סְלִיחָה וְעַל שְׁמָה אֶקְרִי צוּם
כְּפֹר. מַאי כ' בְּתוֹסֶפֶת פּו"ר. אֵלָא דָּא כְּתָר
מְלָכוֹת. תָּא חֲזִי לִית שְׂכִינְתָא דְלָא אֲתַעְבִּידת
כְּתָרָא לְהַהוּא דְלְתַתָּא מִנָּה. וּבְגִין דָּא שְׂכִינְתָא
עֲלָאָה אִיהִי כְּתָר מְלָכוֹת. וּמְלָכוֹת אֲתַקְרִיאַת
צוּם דִּילָהּ אִיהִי מְלָכוֹת (כְּפֹר). וּמְלָכוֹת
אֲתַקְרִיאַת צוּם כְּפֹר. מְסֻטָּרָא דְאֲמָא עֲלָאָה
אִיהִי צוּם, אֲבָל מְסֻטָּרָא דְעֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא
אֲתַקְרִיאַת אֲכָל.

רָחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ (שם עח כה). הַהוּא דְאֲתַמַּר
בֵּיהּ (שמות טו ג) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמָאן הָכָא
(דף קלז ע"א) אִישׁ אֵלָא דָּא מ' פְּתוּחָה מְלָגָאוּ
דְבָהּ (שמות טו לה) אֲכָלוּ אֶת הָמֶן אַרְבָּעִים שָׁנָה.
אֲבָל ם אִיהִי עֲלָמָא דְאֲתִי, לִית בֵּיהּ אֲכִילָהּ
וּשְׁתִּיָּה, וְכָל סְפִירָן אֲתַקְרִיאָו צוּמוֹת בָּהּ. וּבְגִין
דָּא קָרְבְּנֵין דְּמִתְעַפְּלִין דְּאֲנוּן צְלוֹתֵין וּבְעוֹתֵין
אִיהִי שְׂכִינְתָא תַתָּאָה. וְהַהוּא דְאֲתַהֲנִי מִנָּה
דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, אָרַח כָּל רִיחִין
דְּקָרְבְּנֵין וְקָרִיב לוֹן לְגַבֵּי אָבָא וְאֲמָא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב (בראשית ח כא) וַיִּרַח ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ,
לֹא כְּתִיב אֵלָא אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ דָּא אִיהִי.

וַיִּבֶן נַח מִזְבֵּחַ (בראשית ח). מַה זֶה
וַיִּבֶן נַח? אֵלָא נַח אִישׁ צַדִּיק. וַיִּבֶן
מִזְבֵּחַ, זו הַשְּׂכִינָה. הַבְּנִין שְׁלוֹ
בֵּין, שְׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי.
וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה.
בְּהֵמָה לְמַעְלָה וְעוֹף לְמַטָּה, מַהִי
בְּהֵמָה לְמַעְלָה? אֵלָא בְּהֵמָה זֶה
הַשׁוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁנִקְרָא הָאָדָם
הָעֲלִיּוֹן שְׁלִמְעֵלָה, שְׁנִאָמַר בּוֹ
מִקְרָן מִפְּרִיס. וּפְרִשׁוּהָ מִקְרָן
כְּתוּב, שְׁקָרַן אַחַת הָיָה לוֹ
בְּמִצְרָיִם, וְזוּהִי קָרַן הַיּוֹבֵל, שְׁמִמְנוּ
קָרַן פְּנֵי מִשָּׁה.

הַשׁוֹר הַזֶּה הוּא פֹר. פֹּר הוּא דִין,
עִם ו' נְעֻשָׁה פֹר, רַחֲמִים סְלִיחָה,
וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא צוּם כְּפֹר. מַה זֶה
כ' בְּתוֹסֶפֶת פּו"ר? אֵלָא זֶה כְּתָר
מְלָכוֹת. בֹּא וִרְאֵה, אֵינן שְׂכִינָה
שְׁלֵא נְעֻשִׁית כְּתָר לְאוֹתָהּ שְׁלִמְטָה
מִמְנָה. וּמִשׁוּם זֶה הַשְּׂכִינָה
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא כְּתָר מְלָכוֹת,
וּמְלָכוֹת נִקְרָאֵת צוּם שְׁלָה, הִיא
הַמְּלָכוֹת (כְּפֹר). וּמְלָכוֹת נִקְרָאֵת
צוּם כְּפֹר. מִהֲצַד שֶׁל הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא צוּם, אֲבָל מִצְדוֹ
שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי נִקְרָאֵת אֲכָל.
רָחֵם אֲבִירִים אֲכָל אִישׁ, הַהוּא
שְׁנִאָמַר בּוֹ ה' אִישׁ מִלְחָמָה. וּמִי
כָּאן הָאִישׁ? אֵלָא זֶה מ' פְּתוּחָה
מִבְּפָנִים שְׁבָה אֲכָלוּ אֶת הָמֶן מ'
שָׁנָה. אֲבָל ם הִיא הָעוֹלָם הַבָּא,
שְׁאִין בּוֹ אֲכִילָהּ וּשְׁתִּיָּה, וְכָל
הַסְּפִירוֹת נִקְרָאוּ צוּמוֹת בָּהּ,
וּמִשׁוּם זֶה הַקָּרְבָּנוֹת שְׁמִתְעַכְּלִים,
שְׁהֵם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת, הִיא
הַשְּׂכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה. וְהַהוּא
שְׁנִיחָה מִמְנָה, שְׁהוּא הָעֲמוּד
הָאֲמַצְעִי, מִרִיחַ כָּל הַרִיחֹת שֶׁל
הַקָּרְבָּנוֹת וּמִקְרִיב אוֹתָם לְאֵב
וְלֵאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ח) וַיִּרַח
ה' אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ. לֹא כְּתוּב אֵלָא
אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ, זֶה הִיא.